

Чорнобильська катастрофа: біль, що невщухає

Вступ. 26 квітня 1986 рік – ця зловісна дата навіки вкарбована у пам'яті людства як згадка про наймасштабнішу техногенну катастрофу світу. Радіоактивна хмара, що утворилася в результаті аварії на ЧАЕС, пройшла над європейською частиною колишнього СРСР (Україна, Білорусь, Росія), Східною Європою, Скандинавією, Великобританією та східною частиною США. П'ять мільйонів потерпілих осіб, тисячі забруднених квадратних метрів: гордість СРСР – ЧАЕС стала вічним болем.

Матеріали та методи. Робота виконана за допомогою аналітичного та загальнонаукового методів пізнання. Джерелом пізнання виступають праці вітчизняних та зарубіжних авторів, архіви, статті, журналістські розслідування, тощо.

Результати та обговорення. Цього року ми будемо відзначати тридцять першу річницю аварії на ЧАЕС. Техногенна катастрофа набула великого суспільно-політичного значення як для СРСР, так і для всього світу, адже «мирний атом» вийшов далеко за територію нашої країни. Встановлення причин аварії на четвертому енергоблоці ЧАЕС є найбільшим суперечливим і дискусійним питанням сьогодення. Держпроматомнаглядом колишнього СРСР було проведено розслідування і встановлено ряд причин вибуху реактора. До них відносяться: низька швидкісна ефективність системи управління і захисту реактора, недосконала конструкція стержню управління і захисту, неприпустимо високий щільнісний коефіцієнт реактивності тощо.

Однак це лише перелік технічних причин, а вони були не єдиними провокаторами техногенної катастрофи. Ще в 1986 році варто було говорити про недбалу політичну систему СРСР. Людей не відразу інформували про вибух на ЧАЕС. Лише після того як у Швеції зафіксували надзвичайно високий рівень радіації, уряд СРСР повідомив про Чорнобильську трагедію. Важко уявити, що мешканці міста Києва насолоджувались весною, виїжджали за місто на природу, у той час, коли треба було терміново евакуюватись. Скупо говорили про правду навіть наступними роками.

Два мільйони осіб помирали від онкологічних захворювань, вагітним жінкам не дозволяли народжувати, люди похилого віку із слізьми на очах покидали рідні домівки. Лише в такій тоталітарній, комуністичній державі могли поставити атомний реактор неподалік такого великого міста як Київ. Саме в такому суспільстві, в такій державі могли рятувати репутацію ядерної науки СРСР ціною життя громадян.

Не можна замовчувати про те, що вже багато років «будується» нове потужне укриття для 4 енергоблоку. Грошей на завершення укриття весь час бракує. Лише у листопаді 2016 року, за допомогою міжнародної спільноти, було проведено повне накриття саркофага над 4 енергоблоком Чорнобильської АЕС. Новий саркофаг має 108 метрів у висоту, 257 метрів у довжину і 162 метри у ширину й важить 36 тисяч тонн. Його установка займе загалом близько 40 годин. Призначення арки – захист навколишнього

середовища від радіоактивного випромінювання, а також забезпечення можливості розбирання конструкцій блоку і переміщення ядерних відходів.

У листопаді 2017 року планується ввести об'єкт в експлуатацію та розпочати роботи з демонтажу нестабільних конструкцій. Проектом передбачено, що нова споруда буде експлуатуватись упродовж 100 років.

Звичайно, Чорнобиль не минув, він тривожить думки людей словами «зона відчуження», «радіація», «мирний атом», «саркофаг»... Вирвати гіркі сторінки історії, на жаль, не можливо. Чорнобиль дав гіркий досвід усьому людству.

Висновок. Отже, Чорнобиль є попередженням людству про те, що енергія атому без належного контролю поставить під загрозу існування всієї планети. Звичайно, пошук вичерпних відповідей щодо причин аварії на ЧАЕС триває. Навколо цієї події виникло чимало домислів і міфів. Обов'язок кожного із нас - пам'ятати про героїв-ліквідаторів, знати історію своєї країни і ніколи не повторювати трагічних помилок минулого.

Література.

1. Чорнобиль. Питання і відповіді. - Довідник. - М., 1990р. – С. 8.
2. Атомна енергетика. Історія і сучасність. М., Наука. 1991р. – С.4.